

Univerzitet "Mediteran" Podgorica

Bilten

br. 40

Podgorica, jun 2013

BILTEN

Univerzitet "Mediteran" Podgorica

Univerzitet „Mediteran“ Podgorica Vaka Đurovića bb	Broj: 40 Godina: 2013 Podgorica 10.06.2013	Broj primjeraka: 50 jun 2013
--	--	---------------------------------

www.unimediteran.net

UNIVERZITET

**1. IZVJEŠTAJI RECENZENATA ZA IZBOR U AKADEMSKO ZVANJE DOCENTA
ZA PREDMETE: LJUDSKI RESURSI, PONAŠANJE POTROŠAČA I INTEGRISANE
MERKETINŠKE KOMUNIKACIJE – DR MLAĐENA PERAZIĆA**

1.1. Izvještaj recenzenta prof. dr Sonje Bjeletić

**FAKULTETU ZA POSLOVNE STUDIJE
“MONTENEGRO BUSINESS SCHOOL”
UNIVERZITETA „MEDITERAN” PODGORICA**

Odlukom Senata Univerziteta „Mediteran“ broj 269/3 - 13 od 16. 03. 2013. godine imenovana sam za člana recenzentske komisije za izbor dr Mladena Perazića u akademsko zvanje docenta za predmete: Ljudski resursi, Ponašanje potrošača i Integrисane marketinške komunikacije, na Fakultetu za poslovne studije “Montenegro Business School“ Univerziteta „Mediteran“ Podgorica.

Na raspisani konkurs za izbor u zvanje docenta, objavljenom u dnevnim listovima „Pobjeda“ i „Dan“ dana 18. 01. 2013. godine prijavio se kandidat – dr Mladen Perazić. Analizom relevantne dokumentacije koju je kandidat podnio u skladu sa Mjerilima za izbor u akademsku zvanja, odnosno Statutom Univerziteta „Mediteran“ Podgorica, prilažem sledeći izvještaj:

IZVJEŠTAJ:

I PODACI O KANDIDATU

OSNOVNI BIOGRAFSKI PODACI

Dr Mladen Perazić rođen je 02. 11. 1969. godine, u Podgorici, gdje je pohađao osnovnu i srednju školu.

Na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, Univerziteta Crne Gore je diplomirao 1992. godine.

Postdiplomske studije „Preduzetnička ekonomija“ je završio na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, gdje je i magistrirao 1996. godine sa temom *Ekonomski odnosi evropskih zajednica i Crne Gore*.

Na Univerzitetu „Singidunum“ u Beogradu je odbranio doktorsku disertaciju pod nazivom: *Reforma obrazovanja u funkciji razvoja ljudskih resursa u Crnoj Gori*, 2011 godine.

MEDITERAN

Kao dobitnik stipendija međunarodnih institucija i vlada UK, Austrije, Norveške i Kipra više mjeseci boravi u tim zemljama na prestižnim institucijama i univerzitetima u cilju usavršavanja. (University of Sussex, Institute of Contemporary European Studies, Brajton, Velika Britanija, University of Vienna, Institute for European Affairs, Beč, Austrija, University of Oslo, Norveška, International Institute of Management Nicosia, Kipar).

Kandidat posjeduje aktivno znanje engleskog jezika, o čemu ima potvrdu VIII stepena Instituta za strane jezike Univerziteta Crne Gore, a služi se i njemačkim i italijanskim jezikom.

RADNO ISKUSTVO

U Duvanskom kombinatu Podgorica dr Mladen Perazić se zaposlio 1992. u kojem je radio do 2003. godine, u sektorima spoljne trgovine i sektoru za marketing. Radio je na poslovima: marketinških istraživanja, odnosa sa javnošću, organizovanja i vođenja konferencija, organizacije okruglih stolova, organizovanja pres konferencija, organizacija učešća kompanije na sajmovima itd.

U Privrednoj komori Crne Gore na mjesto rukovodioca Sektora za obrazovanje se zaposlio u maju 2003. godine. U Privrednoj komori koordinira poslove učešća PKCG u aktivnostima reforme obrazovnog sistema Crne Gore i razvoja ljudskih resursa zaposlenih članica komore. Dr Mladen Perazić rukovodi sektorom za obrazovanje PKCG, koordinira: edukaciju zaposlenih u komori, edukaciju članova komore, organizaciju seminara, pregovaranje i odabir predavača, pisanje projekata, organizaciju okruglih stolova, konferenciju i kurseva, učestvovanja poslovnog sektora u procesu reforme stručnog obrazovanja Crne Gore. Učestvuje u međunarodnim projektima TEMPUS DEBUT-M, TEMPUS Dellco, CARDS/Partners Program, Evropski centar za informacije i inovacije - EEN, Mreža centara za razvoj i upravljanje projektima – Partners II, Acquis Transfer Montenegro, itd.

Dr Mladen Perazić je u toku radne karijere bio uključen u projekte međunarodnih organizacija kao medijski ekspert u OEBS-u, BBC, ATA i domaćih kao predavač u Upravi za kadrove Crne Gore, CRNVO, BSC Centar Bar, Instituta za medije itd. Koordinirao je aktivnosti Evropskog centra za mir i razvoj Univerzitet za mir i razvoj Ujedinjenih nacija u Crnoj Gori tokom organizacije postdiplomskih studija. Bio je angažovan u Savjetu Evrope (Council of Europe) itd.

Učestvuje na brojnim domaćim i međunarodnim konferencijama i stručnim usavršavanjima, a kao dobitnik stipendija vlada UK, Austrije, Norveške i Kipra više mjeseci boravi u tim zemljama na prestižnim institucijama i univerzitetima u cilju usavršavanja.

UNIVERZITET

II KVANTITATIVNA OCJENA REFERENCI DO POSLEDNJEG IZBORA

Kandidat dr Mladen Perazić je u prijavi dao podatke o svojoj naučno-istraživačkoj, pedagoškoj i stručnoj djelatnosti. U tabelama koje slijede dat je prikaz radova, njihovo vrijednovanje, kao i vrijednovanje ostalih aktivnosti za izbor u zvanje docenta.

NAUČNO-ISTAŽIVAČKA DJELATNOST	
1.	MONOGRAFIJE
1.1.2.	Perazić, M. ( ), <i>Social Dialogue for More Effective Education and M. Perazić - Social Dialogue for More Effective Education and Human Resources Development in Montenegro</i> . Challenges of Economic Challenges in 21st century, Publisher: Ministry of Sciences of the Republic of Serbia, Serbia Institute of Economic Sciences, Serbia University of Torino, Scuola di Amministrazione Aziendale, Italy University of Nice - Sophia Antipolis, France Faculty of Economics of Technical University in Košice, Slovakia Universidade de Coimbra, Portugal Institute of Agricultural Economics, Serbia Belgrade Banking Academy - Faculty for Banking, Insurance and Finance, Serbia, ISBN 978-86-80315-79-9 UDC: 005.96:374.7(497.16), Beograd 2008, str. 775-784.
1.1.4.	Knjiga studijskog karaktera izdata kod nas
	Jaćimović, D., M. Perazić (2007), <i>Institucije EU i način donošenja odluka u EU</i> , Uprava za kadrove, Vlada Republike Crne Gore.
1.2.3.	RADOVI OBJAVLJENI U DOMAĆIM ČASOPISIMA
	1. Reforma obrazovanja i razvoj ljudskih resursa u Crnoj Gori. Glasnik broj 6. Jun 2008. (YU ISSN 03050-2340-3) dodatak str. 1 - 32 2. Obrazovanje u funkciji privrednog razvoja Crne Gore Glasnik 6, 2011 (YU ISSN 03050-2340-3), 2011, dodatak 1 - 28 3. Ljudski resursi- primarni faktor ekonomskog razvoja Glasnik 1, 2012 (YU ISSN 03050-2340-3) str. 115 - 117
1.2.3.	RADOVI NA KONGRESIMA, SIMPOZIJUMIMA I SEMINARIMA DOMAĆI KONGRESI, SIMPOZIJUMI, SEMINARI
	Perazić, M. (2007), <i>Uloga Privredne komore u obrazovanju odraslih</i> , Crnogorska akademija nauka i umjetnosti br. 82, Odjeljenje društvenih nauka 32 (ISBN 978-86-7215-194-7)
1.5.	RECENZIRANJE
1.5.3.	Recenziranje radova objavljenih u domaćim časopisima: 1. Rajko Novičević, Špiro Mijović - EDUCATION, PROFESSIONAL DEVELOPMENT AND TRAINING IN COMPANIES http://www.agricultforest.ac.me/paper.php?journal_id=170&id=2081

MEDITERAN

	<p>2. Emil Erjavec, Guna Salputra - EUROPEAN INTEGRATION REFORM PROCESS FOR AGRICULTURE OF ACCESSING TRANSITIONAL COUNTRIES - THE CHALLENGE FOR WESTERN BALKAN http://www.agricultforest.ac.me/paper.php?journal_id=160&id=2050</p> <p>3. Vesna Klikovac-Katanić, Nada Kosanović - IMPLEMENTATION OF ECO-MARKETING DURING THE EXPORT OF FOOD PRODUCTS FROM VOJVODINA http://www.agricultforest.ac.me/paper.php?journal_id=162&id=2100</p> <p>4. Frane Strikić, Marin Cagalj, Mira Radunić, Tatjana Klepo - THE ROLE OF RURAL AREAS IN SUSTAINABLE DEVELOPMENT http://www.agricultforest.ac.me/paper.php?journal_id=161&id=2086</p>	0,5 0,5 0,5
3.	PEDAGOŠKA DJELATNOST	
3.5.	Predavač Uprave za kadrove, BSC Bar, CRNVO, Centra za građansko obrazovanje i Instituta za medije i autor je brojnih prezentacija i pravne dokumentacije za praćenje nastave i vježbi.	3
4.	STRUČNA DJELATNOST	
4.3.	STRUČNI ČLANAK	
	<p>1. Institucije EU 1, <i>Evropski parlament i njegove kompetencije</i> Glasnik 7-8, jul-avgust 2007 (YU ISSN 03050-2340-3) str. 32 - 34</p> <p>2. Institucije EU 2, <i>Evropski parlament i njegove kompetencije</i>, Glasnik 9-10, septembar-oktobar 2007 (YU ISSN 03050-2340-3) str. 31 - 33</p> <p>3. Institucije EU 3, <i>Evropski parlament i njegove kompetencije</i>, Glasnik 11-12, decembar 2007 (YU ISSN 03050-2340-3) str. 33 - 34</p> <p>4. Institucije EU 4, <i>Evropski revizorski sud</i>, Glasnik 1, januar 2008 (YU ISSN 03050-2340-3) str. 25 - 26</p> <p>5. Institucije EU 5, <i>Evropski ombudsman</i>, Glasnik 2, 2008 (YU ISSN 03050-2340-3) str. 33- 34</p> <p>6. Institucije EU 6, <i>Evropska centralna banka</i>, Glasnik 3-4, 2008 (YU ISSN 03050-2340-3) str. 31 - 34</p> <p>7. <i>Integrисane marketinške komunikacije u visokom obrazovanju</i>, Glasnik, 11. 11. 2012, ISSN 0350-5340</p> <p>8. <i>Značaj društvenih mreža za promociju poslovanja</i>, Glasnik, 12. 12. 2012, ISSN 0350-5340</p>	1 1 1 1 1 1 1 1
OSTALA DOKUMENTOVANA STRUČNA DJELATNOST PREMA PROCJENI STRUČNIH KOMISIJA		
4.6.	Predsjednik je Komiteta ISME/TK 005 - Upravljanje ljudskim resursima, Instituta za standardizaciju	
1.	Član je radne grupe za pregovaranje sa EU za poglavlje 25 Nauka i istraživanje	
2.	Član je radne grupe za pregovaranje sa poglavlje 26 Obrazovanje i kultura	
3.	Član radne grupe za izradu dokumenta Okvir nacionalnih kvalifikacija u okviru radne grupe Ministarstva nauke i prosvjete Crne Gore	

UNIVERZITET

4.	Član radne grupe za izradu Strategije za razvoj i implementaciju dokumenta Okvir nacionalnih kvalifikacija u okviru radne grupe Ministarstva nauke i prosvjete Crne Gore.	
5.	Član radne grupe za izradu Nacrta Zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija.	
6.	Član radne grupe za izradu Pravilnika o priznavanju inostranih sertifikata.	
7.	Član radne grupe za izradu Strategije za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju.	
8.	Član radne grupe za izradu nacrta dokumenta Plan obrazovanja odraslih za period 2010 - 2014 godine.	
9.	Član radne grupe za izradu Strategije za razvoj stručnog obrazovanja (2010 - 2014).	
10.	Član radne grupe za Nacionalne klasifikacije zanimanja	
11.	Član radne grupe za izradu Strategije za razvoj i finansiranje visokog obrazovanja.	
12.	Član radne grupe za izradu Zakona o regulisanim profesijama.	
13.	Član Savjeta za stručno obrazovanje 2009 - 2011	
14.	Član Savjeta za kvalifikacije 2011 i dalje	
15.	Član Sektorske komisije za ekonomiju i pravo	
16.	Član Sektorske komisije za obrazovanje	
17.	Član Nacionalnog koordinacionog tijela za karijernu orientaciju	
18.	U toku 2011. koordinirao organizaciju 42 edukativne aktivnosti (seminara, okruglih stolova, radionica, prezentacija itd.) www.pkcg.org	
19.	U toku 2012. koordinirao organizaciju 37 edukativnih aktivnosti (seminara, okruglih stolova, radionica, prezentacija itd.) www.pkcg.org	

III OCJENA USLOVA

STEPEN OBRAZOVANJA

Dr Mladen Perazić je pohađao osnovnu i srednju školu u Podgorici. Dobitnik je diplome „Luča“ za 12 godina odličnog uspjeha u toku školovanja.

Na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, Univerziteta Crne Gore je diplomirao 1992. godine.

Postdiplomske studije „Preduzetnička ekonomija“ je završio na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, gdje je i magistrirao 1996. godine sa temom Ekonomski odnosi Evropskih zajednica i Crne Gore .

Na Univerzitetu „Singidunum“ u Beogradu je odbranio doktorsku disertaciju pod nazivom Reforma obrazovanja u funkciji razvoja ljudskih resursa u Crnoj Gori.

Kao dobitnik stipendija međunarodnih institucija i vlada UK, Austrije, Norveške i Kipra

MEDITERAN

više mjeseci boravi u tim zemljama na prestižnim institucijama i univerzitetima u cilju usavršavanja. (University of Sussex, Institute of Contemporary European Studies, Brajton, Velika Britanija, University of Vienna, Institute for European Affairs, Beč Austrija, University of Oslo, Norveška, International Institute of Management Nicosia, Kipar).

Na osnovu analiziranih podataka različitih stepena obrazovanja, može se zaključiti da dr Mladen Perazić ispunjava uslove Zakona o visokom obrazovanju CG, za izbor u akademsko zvanje docenta.

IV NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD

Na osnovu detaljnog i sveobuhvatnog uvida u Klasifikacionu biografiju kandidata i priložene rade može se zaključiti da je naučno-istraživački rad kandidata fokusiran na oblasti ljudskih resursa, marketinških komunikacija i ponašanja potrošača. Na osnovu analize svih objavljenih rada, može se zaključiti da kandidat dr Mladen Perazić, u pogledu naučno-istraživačkog rada ispunjava uslove za izbor u zvanje docenta.

U fokusu naučnog interesovanja dr Mladena Perazića su **razvoj i upravljanje ljudskim resursima**, usavršavanje kadrova i unapredjenje znanja i vještina radne snage. Upravljanje ljudskim resursima kojima se bavi kandidat ima veoma veliku ulogu u marketingu kojim se unaprjeđuje kvalitet organizacija i njihovi odnosi sa stejkholderima. U današnjem vremenu znanja intelektualni kapital je uslov strateškog razvoja savremenih kompanija. Razvijeni intelektualni kapital omogućava da kompanije obezbijede veću dodatu vrijednost proizvodima i uslugama i da na taj način budu konkurentne na tržištu. Ljudski resursi o kojima najčešće piše dr Perazić čine **osnovu za primjenu integrisanih marketinških komunikacija**. Integrисane marketinške komunikacije (Integrated Marketing Communications - IMC) u novije vrijeme predstavljaju naučnu disciplinu koja u najvećoj mjeri zakuplja pažnju naučnika, dok njihova primjena predstavlja poslovnu strategiju, kojom se šalje kompaktna poruka o poslovanju kompanije ili institucije i na taj način gradi pozicija na tržištu i osvajaju potrošači. Ljudski resursi imaju veliki uticaj i na oblast **ponašanja potrošača**, budući da se marketing bazira na proučavanju faktora koji utiču na motivaciju i percepciju, teži što efikasnijoj prezentaciji proizvoda ili usluga, odnosno teži ubjedivanju potencijalnih potrošača da je to što se prezentuje upravo ono što njima treba. Marketing komunicira sa ljudima – počinje i završava se sa potrošačima. Počinje istraživanjem tržišta, a završava, posle određivanja marketing strategija i akcija, promovisanjem i prodajom proizvoda i usluga preduzeća, evaluacijom aktivnosti. Suštinsko za prihvatanje i primjenu marketing koncepta u preduzeću je poznavanje kapaciteta svojih ljudskih resursa s jedne strane i ponašanja potrošača s druge strane.

Među priloženim radovima kandidata dr Mladena Perazića, posebnu pažnju zaslužuju sledeći radovi:

Reforma obrazovanja i razvoj ljudskih resursa u Crnoj Gori, Glasnik broj 6. Jun 2008.
(YU ISSN 03050-2340-3)

UNIVERZITET

Prema autoru rada, kvalitetna i temeljna reforma cjelokupnog obrazovnog sistema je preduslov unaprijeđenja i razvoja ljudskih resursa Crne Gore. Savremeni obrazovni sistem čini mreža obrazovnih i partnerskih organizacija povezanih zajedničkim interesima. U zemljama razvijene tržišne ekonomije koncept razvoja ljudskih resursa podrazumijeva obrazovanje mladih i odraslih, kao i neformalno obrazovanje odraslih, a sve se više obzira poklanja samoobrazovanju i informalnom učenju. Ovo je put koji bi trebalo da prate i tranzicijske zemlje koje žele ući u Evropsku uniju.

Intenziviranje obrazovanja odraslih naročito je važno u tranzicionim zemljama u kojima privrednu i svaku drugu tranziciju treba sprovesti sada radno aktivno odraslo stanovništvo. Shodno tome, reforma obrazovanja imala je za zadatak da, između ostalog, omogući sticanje znanja, vještina i kompetencija koje bi bile upotrebljive u svakodnevnom ličnom i profesionalnom životu. Takođe, važan aspekt reforme je stimulisanje mogućnosti izbora usklađenih sa potrebama, interesovanjima i mogućnostima pojedinca, povećanje transparentnosti kao i mogućnost uporedivosti cijelog procesa sa procesima u Evropi, prije svega kroz određivanje jasnih i mjerljivih standarda i podsticaj i promociju razvoja koncepta cjeloživotnog učenja, u cilju stvaranja ekonomije znanja.

Osim društva i države, kompanije takođe uvode obuku kao stalnu aktivnost za svoje zaposlene i stvaraju uslove da kroz praktične trening programe, njihovi radnici kontinuirano unapređuju svoja znanja i da stalno prate naučno-tehnološka dostignuća. U današnjem vremenu znanje i intelektualni kapital je uslov strateškog razvoja savremenih kompanija. Razvijeni intelektualni kapital omogućava da kompanije obezbijede veću dodatu vrijednost proizvodima i uslugama i da na taj način budu konkurentne na tržištu.

Razvoj ekonomije znanja i ulaganje u ljudski kapital omogućavaju, kako kompanijama tako i nacionalnim privredama, da stalno unapređuju svoje proizvode i usluge i da budu konkurentni na svjetskom tržištu.

Perazić, M., Ljudski resursi - primarni faktor ekonomskog razvoja, Glasnik 1, 2012 (YU ISSN 03050-2340-3)

U radu dr Perazić ističe značaj ljudskog kapitala kao prioriteta i glavnog razvojnog resursa nacionalne ekonomije, a njegov kvalitet prvenstveno zavisi od ponude odgovarajućeg obrazovanja. Iz tog razloga zemlje tržišnih ekonomija ističu da je obrazovanje i razvoj ljudskih resursa strateški cilj i ulažu napore ka sistemskom i nacionalno planiranom pristupu razvoja obrazovanja. Segment visokog obrazovanja je posebno značajan zbog uloge koju korisnici ovog dijela sistema imaju u razvoju društva.

Obrazovani i obučeni ljudski resursi su inicijator promjena i razvoja svakog društva. U tom smislu faktori koje bi društvo trebalo da ima na umu su brzina promjena u potrebama za raznim vještinama i znanjima zahtijeva stalno usavršavanje znanja koja se stiču u formalnom sistemu obrazovanja i da se tokom obrazovanja moraju razvijati ključne kompetencije, posebno znanje stranih jezika, naročito engleskog, kao i informatička pismenost.

MEDITERAN

U razvijenim zemljama tržišne ekonomije nacionalne politike razvoja ljudskih resursa se bazira na konceptima koji su proteklih decenija razvijeni od strane međunarodnih organizacija koje se bave razvojem ljudskih resursa, smanjenjem siromaštva i razvojem obrazovnih politika i koje ih preporučuju zemljama prilikom sproveđenja nacionalnih obrazovnih reformi. Ovaj koncept se zasniva na filozofiji cjeloživotnog učenja, odnosno koncepciji društva koje uči.

Koncept cjeloživotnog učenja i razvoja ljudskih resursa jednog sistema obuhvata i uskladjuje različite oblike učenja u svim životnim razdobljima od djetinjstva do penzije. To su: organizovano učenje (obrazovanje i obuka) koje može biti formalno (školovanje) i neformalno, kao i neorganizovano ili informalno učenje. Imajući u vidu da se cijeli život mora ažurirati znanje i učiti, ali da se ne može čitavog života pratiti organizovano školsko obrazovanje, učenje se u odrasлом dobu, uglavnom ne odvija u školskim institucijama, već mnogo više u privatnim neškolskim organizacijama, odnosno tamo gdje odrastao čovjek radi i živi. Zato društvo, i to tim više što je razvijenije, postaje društvom koje uči.

STRUČNI RAD

Kandidat dr Mladen Perazić raspolaže bogatim stručnim iskustvom. Pored ostalog, u realnom sektoru je radio na poslovima marketinških istraživanja i analiza, organizovanja marketinških dogadjaja kao i učešća kompanije na sajmovima itd, a u Privrednoj komori koordinira aktivnosti učešća PKCG u aktivnostima reforme obrazovnog sistema i razvoja ljudskih resursa zaposlenih članica komore. U PKCG koordinira organizaciju svih aktivnosti neformalnog obrazovanja (seminara, obuka, kurseva, radionica, obuka, prezentacija, okruglih stolova i konferencija). Učestvuje u brojnim međunarodnim projektima itd.

Članstvo u stručnim i naučnim udruženjima

Dr Mladen Perazić je član brojnih stručnih tijela na nacionalnom nivou. Dr Mladen Perazić član je radnih grupa za pregovaranje sa EU i to za poglavlje 25 Nauka i istraživanje i poglavlje 26 Obrazovanje i kultura.

Dr Mladen Perazić je učestvovao u izradi velikog broja zakonske i podzakonske regulative iz oblasti obrazovanja i razvoja ljudskih resursa Crne Gore od kojih se izdvajaju:

1. Strategija za razvoj stručnog obrazovanja (2010 - 2014);
2. Strategija za razvoj i finansiranje visokog obrazovanja;
3. Strategija za razvoj stručnog obrazovanja;
4. Dokument o Okviru nacionalnih kvalifikacija;
5. Strategija za razvoj i implementaciju dokumenta Okvir nacionalnih kvalifikacija;
6. Zakon o nacionalnom okviru kvalifikacija;
7. Pravilnik o priznavanju inostranih sertifikata;
8. Strategija za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju Univerziteta Crne Gore;
9. Plan obrazovanja odraslih za period 2010 - 2014 godine;

UNIVERZITET

10. Nacionalni izvještaj o napretku u okviru priprema za Globalni izvještaj o učenju i obrazovanju odraslih CONFITEA VI.

PEDAGOŠKA OSPOSOBLJENOST

Kandidat dr Mladen Perazić se od 2000. godine bavi predavačkim djelatnostima i to kako u nevladinom sektoru, tako i u državnom i privrednom sektoru. Takođe, učestvovao je na mnogim konferencijama, okruglim stolovima, radionicama, simpozijumima i kursevima.

IV VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNO: RADOVI I BODOVI

Djelatnost	Broj radova		Broj bodova	
	Ukupno	U posljednjem izbornom periodu	Ukupno	U posljednjem izbornom periodu
Naučno-istraživački rad	6	6	17,5	17,5
Umjetnička djelatnost				
Pedagoška djelatnost	1	1	3	3
Stručna djelatnost	8	8	18	18
Ukupno	15	15	38,5	38,5

V MIŠLJENJE

Na osnovu izloženog materijala i analize bogate dokumentacije koja je vrednovana u skladu sa Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja Univerziteta „Mediteran“ u Podgorici, zaključujem da kandidat dr Mladen Perazić posjeduje bogato iskustvo u oblasti stručnog, naučno-istraživačkog i pedagoškog rada. Uzimajući u obzir navedene činjenice, smatram da dr Mladen Perazić ispunjava predviđene uslove iz Zakona o visokom obrazovanju, Statuta i Mjerila za izbor u akademska i naučna zvanja Univerziteta „Mediteran“ u Podgorici.

Sa osobitim zadovoljstvom predlažem da se dr Mladen Perazić izabere u akademsko zvanje docenta na predmetima:

1. Ljudski resursi,
2. Integrисane marketinške komunikacije i
3. Ponašanje potrošača.

U Podgorici, 14. maja 2013.

ČLAN RECENZENTSKE KOMISIJE
Prof. dr Sonja Bjeletić
Fakultet za poslovne studije
„Montenegro Bussiness School“
Univerziteta „Mediteran“ Podgorica

MEDITERAN

1.2. Izvještaj doc. dr Slobodanke Krivokapić

FAKULTETU ZA POSLOVNE STUDIJE
“MONTENEGRO BUSINESS SCHOOL”
UNIVERZITETA „MEDITERAN” PODGORICA

Odlukom Senata Univerziteta „MEDITERAN“ Podgorica, br. R - 269/3 - 13 od 01. 03. 2013. godine na XXXIII sjednici održanoj 01. 03. 2013., imenovana sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izvještaja za izbor u akademsko zvanje docent dr Mladen Perazić za grupu predmeta:

1. Ponašanje potrošača
2. Integrisane marketinške komunikacije
3. Ljudski resursi

Uvidom u dostavljene bibliografske jedinice, naučne i stručne radove u skladu sa Mjerilima za izbor u akademska zvanja, odnosno Statutom Univerziteta „Mediteran“ – Fakulteta za poslovne studije, podnosim sljedeći:

IZVJEŠTAJ:

I OCJENA USLOVA

(BIOGRAFSKI PODACI)

Dr Mladen Perazić rođen je 02. 11. 1969. godine u Podgorici. Osnovnu i srednju školu završio je u Podgorici. Dobitnik je nagrade „Luča“. Dr Perazić je diplomirao na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore 1992. godine, na kome je i magistrirao 1996. godine sa temom *Ekonomski odnosi Crne Gore i Evropskih zajednica*. Doktorsku disertaciju pod nazivom *Reforma obrazovanja u funkciji razvoja ljudskih resursa u Crnoj Gori*, mentor prof. dr Radmila Živković odbranio je 2011. godine na Univerzitetu „Singidunum“ u Beogradu.

Dr Mladen Perazić zasnovao je radni odnos u Duvanskom kombinatu Podgorica 1995. godine u kojem je radio do 2003. godine kao savjetnik u sektoru spoljne trgovine. Od 2003. godine do danas, dr Perazić obavlja poslove rukovodioca sektora za obrazovanje i ljudske resurse u PKCG. Tokom svoje profesionalne karijere dr Perazić je učestvovao u organizaciji niza seminara, konferencija i kurseva u PKCG. Obavljao je poslove koordinatora na raznim projektima: CARDS/Partners Program, TEMPUS DEBUT-M, TEMPUS Dellco. Član je Savjeta za kvalifikacije, Savjeta za nacionalno partnerstvo za preduzetničko učenje, Komiteta za upravljanje ljudskim resursima Instituta za standardizaciju Crne Gore. Objavio je niz stručnih i naučnih radova. Govori i piše engleski jezik i poznaje rad na računaru: Word, Internet i Excel.

UNIVERZITET

KLASIFIKACIONA BIBLIOGRAFIJA

KVANTITATIVNA OCJENA REFERENCI DO POSLJEDNJEG IZBORA

1.	NAUČNO - ISTRAŽIVAČKA DJELATNOST	BODOVI	BROJ RADOVA	BROJ BODOVA
1.	Monografije			
1.1.	Autorska naučna monografija izdata od strane renomiranog međunarodnog izdavača	do 20 bodova		
1.2.	Dio naučne monografije izdate od strane renomiranog međunarodnog izdavača	do 10 bodova		
1.3	Dio naučne monografije izdate kod nas i u okruženju čiji su izdavači nacionalne akademije nauka, državni i privatni univerziteti i dio knjige studijskog karaktera izdate kod nas:	do 7 bodova		
	1. M. Perazić: <i>Social Dialogue for More Effective Education and Human Resources Development in Montenegro. Challenges of Economic Challenges in 21st century.</i> Publisher: Ministry of Sciences of the Republic of Serbia, Serbia, Institute of Economic Sciences, Serbia, University of Torino, at all, ISBN 978-86-80315-79-9 UDC: 005.96:374.7(497.16), str. 775-784.	5 bodova	1	5 bodova
1.3	Radovi objavljeni na kongresima i simpozijumima	do 2 boda		
1.3.2.	2. „Uloga Privredne komore u obrazovanju odraslih“, Crnogorska akademija nauka i umjetnosti br. 82, odjeljenje društvenih nauka 32, izdanje 2007 (ISBN 978-86-7215-194-7)	1 bod	1	1 bod
3.	PEDAGOŠKA DJELATNOST			
3.2.	Priručnici, leksikoni izdati kod nas	do 8 bodova		
3.3.2.	Studijski priručnici	do 4 boda		
	3. Jaćimović, D., M. Perazić: „Institucije EU i način donošenja odluka u EU”, Uprava za kadrove, Vlada Republike Crne Gore, 2007.	2 boda	1	2 bod
3.4.1.	Predavač Uprave za kadrove, Instituta za medije	2 boda		3 boda
3.4.2.	Predavač na dodiplomskom studiju Na MBSu	0,5 bodova		0,5 boda
3.4.2.	Predavač na specijalističkim studijama Na MBSu	do 2 boda		2 boda
4.	STRUČNA DJELATNOST			

MEDITERAN

4.3.	Stručni članak:			
	4. Institucije EU 1, <i>Evropski parlament i njegove kompetencije</i> , Glasnik 7-8, jul - avgust 2007, (YU ISSN 03050-2340-3) str. 32 - 34			
	5. Institucije EU 2, <i>Evropski parlament i njegove kompetencije</i> , Glasnik 9 -10, septembar - oktobar 2007, (YU ISSN 03050-2340-3) str. 31 - 33			
	6. Institucije EU 3, <i>Evropski parlament i njegove kompetencije</i> , Glasnik 11-12, decembar 2007 (YU ISSN 03050-2340-3) str. 33 - 34			
	7. Institucije EU 4, <i>Evropski revizorski sud</i> , Glasnik 1, januar 2008 (YU ISSN 03050-2340-3) str. 25 - 26			
	8. Institucije EU 5, <i>Evropski ombudsman</i> , Glasnik 2, 2008 (YU ISSN 03050-2340-3) str. 33 - 34			
	9. Institucije EU 6, <i>Evropska centralna banka</i> , Glasnik 3-4, 2008 (YU ISSN 03050-2340-3) str. 31 - 34			
	10. <i>Reforma obrazovanja i razvoj ljudskih resursa u Crnoj Gori</i> , Glasnik 6. jun 2008 (YU ISSN 03050-2340-3) dodatak str.1 - 32			
	11. <i>Obrazovanje u funkciji privrednog razvoja Crne Gore</i> , Glasnik 6, 2011 (YU ISSN 03050-2340-3), 2011 dodatak 1 - 28			
	12. <i>Ljudski resursi - primarni faktor ekonomskog razvoja</i> , Glasnik 1, 2012 (YU ISSN 03050-2340-3) str. 101 - 117			

III VERIFIKACIJA BODOVA

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora
1. Naučno-istraživačka	2	2	6	6
2. Umjetnički rad	-	-	-	-
3. Pedagoška	3	3	7,5	7,5
4. Stručna	9	9	9	9
UKUPNO	14	14	22,5	22,5

UNIVERZITET

II NAUČNO-ISTRAŽIVAČKA DJELATNOST

U fokusu naučno-istraživačkog rada dr Mladena Perzića nalazi se obrazovanje i razvoj ljudskih resursa koji su inicijatori promjena i osnova za razvoj nacionalne ekonomije. U svojim radovima dr Perazić stavlja poseban akcenat na reformu obrazovanja i potrebi stalnog usavršavanja vještina i znanja koja se stiču u formalnom sistemu obrazovanja. Kandidat ističe da je kvalitetna reforma cjelokupnog obrazovnog sistema u Crnoj Gori osnova za unapređenje ljudskih resursa.

U radu *Social Dialogue for More Effective Education and Human Resources Development in Montenegro. Challenges of Economic Challenges in 21st* kandidat apostrofira potrebu socijalnog dijaloga između poslodavaca, zaposlenih i Vlade u oblikovanju socijalne i ekonomiske politike, kao osnove za stabilnost društva, održivu konkurentnost i društveni razvoj. Socijalno partnerstvo ima posebnu ulogu u identifikovanju potreba za obrazovanjem i obukom, zbog čega je neophodna koordinacija svih relevantnih subjekata sistema. Socijalni dijalog u procesu obrazovanja između predstavnika poslodavaca, institucija zaduženih za zapošljavanje i obrazovanje ima nemjerljivi značaj, ne samo u reformi sistema obrazovanja, već i za podizanju svijesti o potrebi cjeloživotnog učenja. Uključivanje svih stejkholdera u ovom procesu može obezbijediti odgovarajuće efekte i bolje korišćenje ljudskih resursa.

III STRUČNA DJELATNOST

Dr Mladen Perzić je pored naučno-istraživačke usmjerenosti na ljudske resurse kroz svoj profesionalni angažman, potvrđen i kao poznavalac problematike procesa obrazovanja kadrova. Kao rukovodilac sektora za obrazovanje i ljudske resurse Privredne komore Crne Gore, kandidat je koordinirao 42 edukativne aktivnosti (seminari, okrugli stolovi, radionice) i učestvovao u izradi osnovnih dokumenata nacionalnih kvalifikacija, kao i u izradi Zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija. Dr Perazić je član brojnih grupa za izradu strateških dokumenata za obrazovanje kadrova u Crnoj Gori. Svoje stručne kompetencije je potvrdio i priloženim radovima u kojima je istaknut značaj reforme obrazovanja u funkciji privrednog razvoja. U priručniku „Institucije i način donošenja odluka u EU“, dr Perazić, kao koautor, prezentira najvažnije institucije Evropske unije, što ima značaja za edukaciju, posebno zaposlenih u državnoj upravi, kako bi ista unapređivala kapacitete u procesu evropskih integracija. Pažnju dr Perzića zavređuju i ostale evropske institucije, kao što su Evropska centralna banka, Evropski ombudsman, Evropski revizorski sud i Evropski parlament koje je dr Perzić prikazao u 9 dostavljenih radova.

Kandidat je tokom svog profesionalnog angažmana upoznao problematiku ljudskih resursa u Crnoj Gori, kao i potencijalne probleme za njihov dalji uspešan razvoj i uključivanje Crne Gore u zajednicu evropskih država.

MEDITERAN

IV MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

U centru naučnog i stručnog interesovanja dr Mladena Perazića nalaze su ljudski resursi, njihova uloga i značaj u ekonomskom razvoju Crne Gore ka njenom putu prema ekonomiji znanja i prihvatanju vrijednosti Evropske Unije. Poseban predmet interesovanja dr Perazića je obrazovanje, usavršavanje kadrova, kao i mobilizacija društvenih struktura ka unapređenju i razvoju sveukupnog znanja, vještina i sposobnosti radne snage u Crnoj Gori.

Upravljanje ljudskim resursima uključuje dobru selekciju i obuku koja je u fokusu prezentiranih radova. U tom procesu je posebno naglašena veza zaposlenih sa poslovnim partnerima i javnošću, što dr Perazić, kao poznavalac prakse i razvoja ljudskih resursa u Crnoj Gori, posebno ističe u svojim radovima.

Sumirajući navedeno smatram da dosadašnji naučni i stručni rad kvalificuje kandidata za izbor u akademsko zvanje docenta za predmet Upravljanje ljudskim resursima. Stoga predlažem da se dr Mladen Perazić bira u akademsko zvanje docenta za predmet Ljudski resursi.

U Podgorici, 14. maja 2013.

ČLAN RECENZENTSKE KOMISIJE

doc. dr Slobodanka Krivokapić

Fakultet za poslovne studije

“Montenegro Business School”

Univerzitet „Mediteran“ Podgorica

UNIVERZITET

1.3. Izvještaj recenzenta doc. dr Jelene Žugić

FAKULTETU ZA POSLOVNE STUDIJE
“MONTENEGRO BUSINESS SCHOOL”
UNIVERZITETA „MEDITERAN” PODGORICA

Odlukom Senata Univerziteta „Mediteran“ broj 269/3 - 13 od 01. 03. 2013. godine imenovana sam za člana recenzentske komisije za izbor dr Mladena Perazića u akademsko zvanje docenta za predmete: Ljudski resursi, Ponašanje potrošača i Integrisane marketinške komunikacije, na Fakultetu za poslovne studije “Montenegro Business School“ Univerziteta „Mediteran“ Podgorica.

Na raspisani konkurs objavljen 18. 01. 2013. godine u dnevnim listovima „Pobjeda“ i „Dan“ javio se jedan kandidat – dr Mladen Perazić. Analitičkim sagledavanjem dostavljene dokumentacije, prezentiranih naučnih radova, projekata i ostale dokumentacije, dostavljenih na uvid u skladu sa Mjerilima za izbor u akademska zvanja, odnosno Statutom Univerziteta „Mediteran“ Podgorica, podnosim sledeći

IZVJEŠTAJ:

I PODACI O KANDIDATU

OSNOVNI BIOGRAFSKI PODACI

Dr Mladen Perazić rođen je 02. 11. 1969. godine u Podgorici. Osnovnu i srednju školu završio je u Podgorici. Dobitnik je nagrade „Luča“. Dr Perazić je diplomirao na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore 1992. godine, na kojem je i završio postdiplomske studije sa prosječnom ocjenom 9,09, a nakon toga i magistrirao 1996. godine. Doktorsku disertaciju pod nazivom *Reforma obrazovanja u funkciji razvoja ljudskih resursa u Crnoj Gori*, mentorstvo prof. dr Radmila Živković, odbranio je 2011. godine na Univerzitetu „Singidunum“ u Beogradu.

RADNO ISKUSTVO

Dr Mladen Perazić zasnovao je radni odnos u Duvanskom kombinatu Podgorica 1992. godine u kojem je radio do 2003. godine, prvo kao savjetnik u sektoru spoljne trgovine, a nakon toga osam godina kao samostalni savjetnik u sektoru za marketing. Od 2003. do danas dr Perazić radi kao rukovodilac Sektora za obrazovanje i ljudske resurse u Privrednoj komori Crne Gore. Tokom svoje profesionalne karijere dr Perazić je koordinirao organizaciju niza seminara, konferencija i kurseva u PKCG. Takođe, obavljao je poslove koordinatora na raznim projektima: CARDS/Partners Program, TEMPUS DEBUT-M, TEMPUS Dellco itd. Član je Savjeta za kvalifikacije Crne Gore, Savjeta za nacionalno partnerstvo za preduzetničko učenje, Komiteta za upravljanje ljudskim resursima Instituta za stand-

MEDITERAN

ardizaciju Crne Gore. Dr Perazić je bio uključen u projekte kao medijski ekspert u OEBS-u, kao i u renomiranim međunarodnim kućama poput BBC. Dr Perazić je u Norveškoj pohađao medija studije u trajanju od mjesec dana. Takođe je više puta bio angažovan kao predavač iz oblasti odnosa s javnošću i ljudskih resursa u Upravi za kadrove Crne Gore i od strane nacionalnih i međunarodnih organizacija kao što su Akademska trening fondacija iz Holandije, BSC Centar Bar, Instituta za medije itd. Dr Perazić je predsjednik tehničkog komiteta ISME/TK 005 - Upravljanje ljudskim resursima Instituta za standardizaciju Crne Gore, član je radnih grupa za pregovaranje sa EU: 25 za poglavlje Nauka i istraživanje i 26 za poglavlje Obrazovanje i kultura, kao i Savjeta za kvalifikacije i sektorske komisije za obrazovanje.

II KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE BIBLIOGRAFIJE

Kandidat dr Mladen Perazić je u prijavi dao podatke o svojoj naučno-istraživačkoj, pedagoškoj i stučnoj djelatnosti. U tabelama koje slijede dat je prikaz radova, njihovo vrijednovanje, kao i vrijednovanje ostalih aktivnosti za izbor u zvanje docenta.

NAUČNO-ISTRAŽIVAČKA DJELATNOST	
1.	MONOGRAFIJE
1.1.2.	Perazić, M. ( ), <i>Social Dialogue for More Effective Education and M. Perazić - Social Dialogue for More Effective Education and Human Resources Development in Montenegro</i> . Challenges of Economic Challenges in 21st century, Publisher: Ministry of Sciences of the Republic of Serbia, Serbia Institute of Economic Sciences, Serbia University of Torino, Scuola di Amministrazione Aziendale, Italy University of Nice - Sophia Antipolis, France Faculty of Economics of Technical University in Košice, Slovakia Universidade de Coimbra, Portugal Institute of Agricultural Economics, Serbia Belgrade Banking Academy - Faculty for Banking, Insurance and Finance, Serbia, ISBN 978-86-80315-79-9 UDC: 005.96:374.7(497.16), Beograd 2008, str. 775-784.
1.1.4.	Knjiga studijskog karaktera izdata kod nas
	Jaćimović, D., M. Perazić (2007), <i>Institucije EU i način donošenja odluka u EU</i> , Uprava za kadrove, Vlada Republike Crne Gore.
1.2.3.	RADOVI OBJAVLJENI U DOMAĆIM ČASOPISIMA
	1. Reforma obrazovanja i razvoj ljudskih resursa u Crnoj Gori. Glasnik broj 6. Jun 2008. (YU ISSN 03050-2340-3) dodatak str. 1 - 32 2. Obrazovanje u funkciji privrednog razvoja Crne Gore Glasnik 6, 2011 (YU ISSN 03050-2340-3), 2011, dodatak 1 - 28 3. Ljudski resursi- primarni faktor ekonomskog razvoja Glasnik 1, 2012 (YU ISSN 03050-2340-3) str. 115 - 117
1.2.3.	RADOVI NA KONGRESIMA, SIMPOZIJUMIMA I SEMINARIMA DOMAĆI KONGRESI, SIMPOZIJUMI, SEMINARI

UNIVERZITET

	Perazić, M. (2007), <i>Uloga Privredne komore u obrazovanju odraslih</i> , Crnogorska akademija nauka i umjetnosti br. 82, Odjeljenje društvenih nauka 32 (ISBN 978-86-7215-194-7)	1
1.5.	RECENZIRANJE	
1.5.3.	<p>Recenziranje radova objavljenih u domaćim časopisima:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rajko Novičević, Špiro Mijović - EDUCATION, PROFESSIONAL DEVELOPMENT AND TRAINING IN COMPANIES http://www.agricultforest.ac.me/paper.php?journal_id=170&id=2081 2. Emil Erjavec, Guna Salputra - EUROPEAN INTEGRATION REFORM PROCESS FOR AGRICULTURE OF ACCEDING TRANSITIONAL COUNTRIES - THE CHALLENGE FOR WESTERN BALKAN http://www.agricultforest.ac.me/paper.php?journal_id=160&id=2050 3. Vesna Klikovac-Katanić, Nada Kosanović - IMPLEMENTATION OF ECO-MARKETING DURING THE EXPORT OF FOOD PRODUCTS FROM VOJVODINA http://www.agricultforest.ac.me/paper.php?journal_id=162&id=2100 4. Frane Strikić, Marin Cagalj, Mira Radunić, Tatjana Klepo - THE ROLE OF RURAL AREAS IN SUSTAINABLE DEVELOPMENT http://www.agricultforest.ac.me/paper.php?journal_id=161&id=2086 	0,5
3.	PEDAGOŠKA DJELATNOST	
3.5.	Predavač Uprave za kadrove, BSC Bar, CRNVO, Centra za građansko obrazovanje i Instituta za medije i autor je brojnih prezentacija i pratne dokumentacije za praćenje nastave i vježbi.	3
4.	STRUČNA DJELATNOST	
4.3.	STRUČNI ČLANAK	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Institucije EU 1, <i>Evropski parlament i njegove kompetencije</i> Glasnik 7-8, jul-avgust 2007 (YU ISSN 03050-2340-3) str. 32 - 34 2. Institucije EU 2, <i>Evropski parlament i njegove kompetencije</i>, Glasnik 9-10, septembar-oktobar 2007 (YU ISSN 03050-2340-3) str. 31 - 33 3. Institucije EU 3, <i>Evropski parlament i njegove kompetencije</i>, Glasnik 11-12, decembar 2007 (YU ISSN 03050-2340-3) str. 33 - 34 4. Institucije EU 4, <i>Evropski revizorski sud</i>, Glasnik 1, januar 2008 (YU ISSN 03050-2340-3) str. 25 - 26 5. Institucije EU 5, <i>Evropski ombudsman</i>, Glasnik 2, 2008 (YU ISSN 03050-2340-3) str. 33- 34 6. Institucije EU 6, <i>Evropska centralna banka</i>, Glasnik 3-4, 2008 (YU ISSN 03050-2340-3) str. 31 - 34 7. <i>Integrисane marketinške komunikacije u visokom obrazovanju</i>, Glasnik, 11. 11. 2012, ISSN 0350-5340 8. <i>Značaj društvenih mreža za promociju poslovanja</i>, Glasnik, 12. 12. 2012, ISSN 0350-5340 	1 1 1 1 1 1 1 1
OSTALA DOKUMENTOVANA STRUČNA DJELATNOST PREMA PROCJENI STRUČNIH KOMISIJA		
4.6.	Predsjednik je Komiteta ISME/TK 005 - Upravljanje ljudskim resursima, Instituta za standardizaciju	

MEDITERAN

1.	Član je radne grupe za pregovaranje sa EU za poglavlje 25 Nauka i istraživanje	
2.	Član je radne grupe za pregovaranje sa poglavlje 26 Obrazovanje i kultura	
3.	Član radne grupe za izradu dokumenta Okvir nacionalnih kvalifikacija u okviru radne grupe Ministarstva nauke i prosvjete Crne Gore	
4.	Član radne grupe za izradu Strategije za razvoj i implementaciju dokumenta Okvir nacionalnih kvalifikacija u okviru radne grupe Ministarstva nauke i prosvjete Crne Gore.	
5.	Član radne grupe za izradu Nacrta Zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija.	
6.	Član radne grupe za izradu Pravilnika o priznavanju inostranih sertifikata.	
7.	Član radne grupe za izradu Strategije za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju.	
8.	Član radne grupe za izradu nacrta dokumenta Plan obrazovanja odraslih za period 2010 - 2014 godine.	
9.	Član radne grupe za izradu Strategije za razvoj stručnog obrazovanja (2010 - 2014).	
10.	Član radne grupe za Nacionalne klasifikacije zanimanja	
11.	Član radne grupe za izradu Strategije za razvoj i finansiranje visokog obrazovanja.	
12.	Član radne grupe za izradu Zakona o regulisanim profesijama.	
13.	Član Savjeta za stručno obrazovanje 2009 - 2011	
14.	Član Savjeta za kvalifikacije 2011 i dalje	
15.	Član Sektorske komisije za ekonomiju i pravo	
16.	Član Sektorske komisije za obrazovanje	
17.	Član Nacionalnog koordinacionog tijela za karijernu orientaciju	
18.	U toku 2011. koordinirao organizaciju 42 edukativne aktivnosti (seminara, okruglih stolova, radionica, prezentacija itd.) www.pkcg.org	
19.	U toku 2012. koordinirao organizaciju 37 edukativnih aktivnosti (seminara, okruglih stolova, radionica, prezentacija itd.) www.pkcg.org	

Značajniji radovi u skladu sa kriterijumima iz Mjerila za izbor u akademска zvanja su u bibliografiji zapisani pod rednim brojevima 1.1.4. odnosno knjiga studijskog karaktera u izdanju Uprave za kadrove, u kojoj je na studiozan način objašnjen način donošenja odluka u institucijama EU i koju koriste zaposleni u državnim organima kao literaturu za unapredjenje znanja iz ove oblasti. Takođe, ova publikacija se koristila u periodu od 2007. do 2010. kao literatura na postdiplomskim studijama Ekonomskog fakulteta, Univerziteta Crne Gore. Radovi 1.2.3. pod brojem 1, 2, i 3 su bili predmet pažnje i analize privrednika, eksperata Ministarstva prosvjete i obrazovnih institucija i razmatrani su i na stručnim skupovima, gdje su poslužili kao osnova za preporuke za unapredjenje stanja u razvoju ljudskih resursa Crne Gore.

UNIVERZITET

III OCJENA USLOVA

STEPEN OBRAZOVANJA

Dr Mladen Perazić je stekao kvalitetno obrazovanje iz oblasti ljudskih resursa. Diplomirao je na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore 1992. godine, na kome je i magistrirao 1996. godine. Doktorsku disertaciju pod nazivom Reforma obrazovanja u funkciji razvoja ljudskih resursa u Crnoj Gori, mentor prof. dr Radmila Živković odbranio je 2011. godine na Univerzitetu „Singidunum“ u Beogradu. Prof. dr Radmila Živković u svojoj preporuci ističe da je dr Mladen Perazić u toku rada na disertaciji pokazao veliko poznavanje materije, detalja i razumijevanje problema kojim se bavi, kao i da dodatni kvalitet njegovom radu predstavlja veliko iskustvo iz prakse. U preporuci se takođe navodi da je: „Mladen Perazić pokazao veliku sposobnost za nezavisan rad, ali i komunikacione vještine i odgovornost što ga čini vrijednim članom svakog tima.“

Na osnovu prezentiranih podataka formalnog, neformalnog i informalnog obrazovanja i uspješne 20 godišnje karijere, može se konstatovati da u pogledu stepena obrazovanja dr Mladen Perazić ispunjava uslove Zakona o visokom obrazovanju CG, za izbor u akademsko zvanje docenta.

NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD

Na osnovu detaljnog i potpunog uvida u Klasifikacionu biografiju kandidata i priložene radove može se zaključiti da je kandidat svoj naučno-istraživački rad usmjerio na oblasti za koje se bira u zvanje i to prije svega na oblast ljudskih resursa, a posredno i na oblasti marketinških komunikacija i ponašanja potrošača. Takođe, rezultati istraživanja imaju i konkretnu teorijsku i praktičnu primjenljivost. Na osnovu analize svih objavljenih radova, može se zaključiti da kandidat dr Mladen Perazić, u pogledu naučno-istraživačkog rada ispunjava uslove za izbor u zvanje docenta.

Brojni radovi dr Mladena Perazića su vrijedan napor da se doprinese povećanju znanja iz oblasti ljudskih resursa, značaju obrazovanja i usavršavanja radne snage za nacionalnu ekonomije, kao i potrebama za razvojem raznih vještinama i kompetencija kadrova. U današnjem vremenu znanje i intelektualni kapital je uslov strateškog razvoja savremenih kompanija. Razvijeni intelektualni kapital omogućava da kompanije obezbijede veću dobitu vrijednost proizvodima i uslugama i da na taj način budu konkurentne na tržištu.

Dr Perazić je dugi niz godina radio u marketingu u realnom sektoru i međunarodnim organizacijama, gdje je stekao iskustvo u odnosima sa javnošću, kao i razumijevanje odnosa sa stakeholderima, pa u svojim radovima ističe značaj ljudskih resursa za marketinške aktivnosti svake organizacije, kao faktor od presudnog značaja za kvalitet rada i odnosa sa okruženjem. Takođe, bavi se značajem razvoja i upravljanja ljudskim resursima za adekvatne integrisane marketinške aktivnosti organizacije. Integrисane marketinške komunikacije (Integrated Marketing Communications - IMC) podrazumijevaju kombinovanje i koordinisanje marketing komunikacija koje preduzeću stoje na raspaganju, u cilju saopštavanja jasne, dosledne, uvjerljive i konkurentne poruke ciljnim auditorijumima o preduzeću i njegovojoj ponudi. Svrha sprovođenja integrisanih marketing aktivnosti sadržana je u potrebi za kvalitetnom razmjenom i kvalitetnom komunikacijom preduzeća

MEDITERAN

sa ciljnim tržištima, u dugom vremenskom periodu. Dr Perazić se u svom radu bavi i pitanjima primjene integrisanih marketinških komunikacija u visokom obrazovanju, kao i značajem najnovijih internet komunikacija i društvenih mreža za promociju poslovanja privrednih subjekata.

Ljudski resursi s jedne strane sprovode, a sa druge strane su u fokusu marketing istraživanja ponašanja potrošača. Istraživanje ljudskih resursa i ponašanje potrošača je stalna aktivnost u preduzeću, s obzirom na dinamičnost ljudskih potreba i želja i faktora koji ih oblikuju i uslovljavaju. Ako kadrovi preduzeća ne utvrde razloge zbog kojih potrošači kupuju ili ne kupuju njegovore proizvode i usluge, neće biti u stanju da pravilno odrede marketing strategije i da upravljaju poslovnim aktivnostima. Marketing i ljudski resursi su u uskoj vezi. Marketing komunicira sa ljudima – počinje i završava se sa potrošačima. Počinje istraživanjem tržišta, a završava se, posle određivanja marketing strategija i akcija, promovisanjem i prodajom proizvoda i usluga preduzeća. Suštinsko za prihvatanje i primjenu marketing koncepta u preduzeću je poznavanje kapaciteta svojih ljudskih resursa s jedne strane i ponašanja potrošača s druge strane.

Među prezentiranim radovima kandidata dr Mladena Perazića, posebnu pažnju zaslužuju sledeći radovi, koje će ukratko prezentirati i ocijeniti:

1. Perazić, M., *Social Dialogue for More Effective Education and Human Resources Development in Montenegro, Challenges of Economic Challenges in 21st century*, Ministry of Sciences of the Republic of Serbia, Serbia, Institute of Economic Sciences, Serbia, University of Torino, at all, ISBN 978-86-80315-79-9 UDC: 005. 96:374. 7 (497.16), ss. 775-84, Belgrade 2008.

Prema autoru rada, učešće poslodavaca i poslodavačkih organizacija zajedno sa predstavnicima Vlade, u kreiranju ekonomске politike se smatra vitalnim za razvoj ljudskih resursa cijelog društva, konkurentnost nacionalne privreda i održavanje društvenog razvoja. Značaj socijalnog dijaloga u cilju razvoja ljudskih resursa u Crnoj Gori ogleda se kroz komunikaciju socijalnih partnera reprezentativnog udruženja poslodavaca – Unije poslodavaca Crne Gore, Privredne komore Crne Gore, sindikata i vladinih institucija. U tom cilju Vlada je uključila predstavnike u socijalnom dijalogu u procesu reforme obrazovanja i razvoja ljudskih resursa.

Imajući u vidu da je usavršavanje kadrova jedan od ključnih prioriteta Crne Gore na putu pune integracije u evropske strukture, neophodno je problematiku unapređenja i razvoja kapaciteta ljudskih resursa postaviti u centar ekonomskih i socijalnih politika, da se uspješnost tih politika cjeni, prije svega, kroz njihov doprinos podizanju standarda građana Crne Gore. Takođe, važno je sagledati ulogu odgovarajućih institucija i saradnju u oblasti reforme i izgradnje koncepta ekonomije znanja i cjeloživotnog obrazovanja u cilju unapređenja konkurentnosti radne snage.

2. Perazić, M. (2008), *Reforma obrazovanja i razvoj ljudskih resursa u Crnoj Gori*, Glasnik broj 6, Podgorica (YU ISSN 03050-2340-3)

U radu dr Perazić ističe da su obrazovani i obučeni ljudski resursi u savremenom društву osnova za razvoj nacionalne privrede. Dugoročni strateški razvoj zavisi od kvaliteta i ula-

UNIVERZITET

ganja u razvoj ljudskih resursa kao i sposobnosti sistema da adekvatno koristi taj resurs nacionalne ekonomije. Cjelokupni obrazovni sistem jedne zemlje, kultura društva koje uči, napor za kreiranjem ekonomije znanja su, kako primjećuje dr Perazić, osnovna infrastrukturna prepostavka rasta i razvoja. Uslov za kreiranje društva koje uči je mobilizacija svih zainteresovanih strana, socijalnih partnera, institucija, da aktivno participiraju u reformi i razvoju obrazovnog sistema i razvoja kadrova.

Osnovna hipoteza od koje dr Perazić polazi u radu je da glavni akteri u reformi obrazovanja u Crnoj Gori uskladjuju međusobne aktivnosti i kreiraju novu zakonsku regulativu kako bi država, ali i sve institucije i socijalni partneri, preuzele svoj dio odgovornosti za obrazovanje ljudskih resursa zemlje.

Teorijskim razmatranjima izgradnje ekonomija zasnovanih na znanju, reformi obrazovanja, razvoja ljudskih resursa, evolucijom i razvojem ideja o značaju ljudskih resursa jedne zemlje, međuzavisnosti i međuuslovjenosti, kao i uspostavljanjem nove obrazovne i razvojne paradigme u Crnoj Gori i shodno tome funkcionisanje edukacije stanovništva, kroz saradnju institucija, socijalnih partnera i zainteresovnih strana, kroz saradnju sa međunarodnim organizacijama, kao i kroz istraživanje reprezentativnog uzorka institucija i zainteresovanih strana u Crnoj Gori, evidentno je da glavni akteri u reformi obrazovanja u Crnoj Gori uskladjuju međusobne aktivnosti i kreiraju novu zakonsku regulativu kako bi država, ali i sve institucije i socijalni partneri preuzele svoj dio odgovornosti za obrazovanje ljudskih resursa zemlje, čime se i potvrđuje hipoteza rada u svim aspektima.

STRUČNI RAD

Kandidat dr Mladen Perazić je uporedo sa naučno-istraživačkim radom, bio vrlo angažovan i na polju stručnog rada. Tokom svoje profesionalne karijere dr Perazić je organizovao niz seminara, konferencija i kurseva u PKCG. Takođe, učestovao je u velikom broju međunarodnih projekata gdje je obavljao poslove koordinatora u ime PKCG na raznim projektima: CARDS/Partners Program, TEMPUS DEBUT-M, TEMPUS Dellco. Dr Perazić je član je Savjeta za kvalifikacije, Sektorske komisije za obrazovanje, Savjeta za nacionalno partnerstvo za preduzetničko učenje Direkcije za mala i srednja preduzeća, predsjednik je Komiteta za upravljanje ljudskim resursima Instituta za standardizaciju Crne Gore. Dr Mladen Perazić je učestovao u pisanju zakonskih i podzakonskih akata Crne Gore iz oblasti obrazovanja i razvoja ljudskih resursa. Dr Perazić je takođe bio angažovan kao medijski ekspert u projektima priznatih međunarodnih organizacija kao što su OEBS, BBC itd.

PEDAGOŠKA OSPOSOBLJENOST

U pogledu pedagoške i nastavne sposobljenosti, kandidat dr Mladen Perazić ima dokazano iskustvo i to u svojstvu gostujućeg predavača na više predmeta, na više nivoa studija, predavača Uprave za kadrove i Instituta za medije, kao i predavača na mnogim edukativnim skupovima, konferencijama, simpozijumima i kursevima.

MEDITERAN

IV VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNO: RADOVI I BODOVI

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora
1. Naučno-istraživačka	6	6	17,5	17,5
2. Umjetnički rad	-	-	-	-
3. Pedagoška	1	1	3	3
4. Stručna	8	8	18	18
UKUPNO	15	15	38,5	38,5

V MIŠLJENJE

Na osnovu prethodno izloženog i detaljne analize priložene dokumentacije koja je vrednovana u skladu sa Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja Univerziteta „Mediteran“ u Podgorici je pokazano da je kandidat dr Mladen Perazić ima odgovarajući naučno-istraživački i stručni rad, te da je stekao odgovarajuće pedagoško iskustvo, kao i iskustvo u praktičnoj nastavi, integrišući savremene metode i tehnike izvođenja nastave. Analitičkim sagledavanjem svih činjenica, smatram da dr Mladen Perazić ispunjava predviđene uslove iz Zakona o visokom obrazovanju, Statuta i Mjerila za izbor u akadem-ska i naučna zvanja Univerziteta „Mediteran“ u Podgorici i da posjeduje potrebne kvalitete u naučno-istraživačkom, pedagoško-nastavnom i stručnom pogledu.

Sa zadovoljstvom predlažem da se dr Mladen Perazić izabere u akademsko zvanje do- centa na predmetima:

1. *Ljudski resursi,*
2. *Integrисane marketinške komunikacije i*
3. *Ponašanje potrošača.*

U Podgorici, 14. maja 2013.

ČLAN RECENZENTSKE KOMISIJE

Doc. dr Jelena Žugić
Fakultet za poslovne studije
Univerziteta „Mediteran“ Podgorica

UNIVERZITET

2. NAJAVA PRISTUPNOG PREDAVANJA KANDIDATA ZA IZBOR U AKADEMSKO ZVANJE

KANDIDAT: dr Mladen Perazić

PREDMET: Ljudski resursi, Ponašanje potrošača i Integrisane marketinške komunikacije

NAZIV PREDAVANJA: Mobing - zlostavljanje na random mjestu

TERMIN PREDAVANJA: 24.06.2013. godine u 15:30 sati, u sali "Sunshine" Fakulteta za poslovne studije "Montenegro Business School" Univerzitet „Mediteran“ Podgorica

Komisija za pristupno predavanje:

1. Prof. dr Sonja Bjeletić, redovni profesor na Fakultetu za poslovne studije "Montenegro Business School" Univerziteta „Mediteran“ Podgorica
2. Doc. dr Jelena Žugić, docent na Fakultetu za poslovne studije "Montenegro Business School" Univerziteta „Mediteran“ Podgorica
3. Doc. dr Slobodanka Krivokapić, docent na Fakultetu za poslovne studije "Montenegro Business School" Univerziteta Mediteran Podgorica

MEDITERAN

2. IZVJEŠTAJ O ODBRANI MAGISTARSKOG RADA STEFANA ALEKSIĆA

Naziv rada: Istraživanje tržišta u Crnoj Gori za poslovanje niskotarifnih aviokompanija

Datum odbrane: 24. 05. 2013. godine

Komisija:

- Prof. dr Sonja Bjeletić, predsjednik;
- Doc. dr Jelena Žugić, mentor;
- Prof. dr Ratimir Jovićević

Rezime prihvaćenog i uspješno odbranjenog magistarskog rada

Marketinško istraživanje predstavlja istraživanje cjelokupnog procesa odvijanja marketinga u preduzeću. Istraživanje tržišta obuhvata proces prikupljanja tačnih, pouzdanih i pravovremenih podataka o tržišnim uslovima neophodnih za donošenje strateških odluka kompanije. Istraživanje avio-tržišta je od izuzetnog značaja prilikom donošenja strateških odluka avio-kompanija, pogotovo prilikom uspostavljanja novih avio-linija.

Tržište avio-prevoza je izuzetno cjenovno osjetljivo i podložno poslovnim rizicima, što se odrazilo na negativno poslovanje kod pojedinih avio-kompanija u periodu ekonomske krize 2009. godine. Posebnu vrstu avio-kompanija predstavljaju niskotarifne avio-kompanije. Oni nude osnovnu uslugu avio-prevoza po relativno nižim cijenama, koje postižu ostvarivanjem troškovne efikasnosti. Troškovna efikasnost se postiže, između ostalog, uspostavljanjem poslovanja na manje prometnim aerodromima, eliminisanjem posrednika, Internet prodajom avio-karata unaprijed, dobijanjem subvencija i naplaćivanjem korišćenja dodatnih usluga. Prilikom istraživanja niskotarifnih avio-kompanija, neophodno je sagledati tržišne uslove i specifičnosti u njihovom poslovanju.

U Crnoj Gori do 2012. godine nije uspostavljen prevoz sa niskotarifnim avio-kompanijama. Kroz proces pregovora Vlade Crne Gore sa niskotarifnim avio-kompanijama postoji mogućnost državne intervencije u vidu odobravanja subvencija. Iz tih razloga neophodno je sprovesti istraživanje crnogorskog avio-tržišta, analiza modela poslovanja niskotarifnih avio-prevoznika i utvrditi uticaj njihovog uvođenja na privredu Crne Gore, prevashodno na turizam.

U strateškim planovima razvoja turizma, saobraćaja i privrede Crne Gore se u potpunosti uklapa uvođenje poslovanja niskotarifnih avio-kompanija. Za njihov dolazak su se odvijali pregovori, ali bez većih uspjeha. Prilikom pregovora sa niskotarifnim avio-kompanijama trebalo bi sagledati i detaljno analizirati crnogorsku ponudu i poziciju, kao i uvidjeti multiplikativne efekte odobravanja subvencija avio-kompanijama. Turističku posjetu u Crnoj Gori karakterišu špicevi tokom jula i avgusta mjeseca, „pred-“ i „post-sezona“ su skromne, a zimska turistička ponuda da se gotovo i ne može porebiti sa ljetnjom. Tokom pregovora trebalo bi insistirati na mogućnosti uvođenja cjelogodišnjih letova, jer je uticaj niskotarifnih avio-kompanija na turizam izvan „špica turističke sezone“ veći od njihovog uticaja tokom „špica sezone“. Niskotarifne linije tokom „predsezona“, „postsezona“ i „zimske sezone“ bi podspješili turističku tražnju, i u tim periodima absolutno je opravdano odobravati

UNIVERZITET

vati subvencije po dovezenom putniku u određenoj mjeri.

Prema analiziranom modelu, niskotarifnoj avio-kompaniji Ryanair za uvođenje linije Podgorica – London Luton bi se omogućilo snižavanje cijene aerodromskih taksi upola i odobravale subvencije po dovedenom putniku izvan „špica sezone“ od dvadeset eura. Uz prepostavku poslovanja avio-kompanije na prosječnom nivou poslovanja postojećih destinacija, poslovanje bi bilo obostrano isplativo uključujući niskotarifnu avio-kompaniju Ryanair sa jedne strane, i subjekte Crne Gore (Vlada, JP Aerodromi i lokalne samouprave) sa druge strane.

Ipak, do konkretne odluke o uspostavljanju niskotarifnih linija zavisi kako od mogućih alternativa u regionu avio-kompanije Ryanair, tako i od volje subjekata Crne Gore i mogućnošću njihove međusobne organizacije i koordinacije. Prema propisima Evropske unije, subvencije odobrene na malim regionalnim aerodromima, u kojima spada Aerodrom Podgorica, ne mogu imati značajnijeg uticaja na konkurenčiju.

Za uspješan proces pregovora je neophodno uključiti i povezati što više subjekata u Crnoj Gori, koji bi zajednički ostvarili sinergetski efekat. Praksa je pokazala se intersektorsko povezivanje i međuministarska saradnja na nivou državne uprave nalazi tek u fazi razvoja, svi sektori rade za sebe, teško se sporazumijevaju i nemaju stalne i dobro koordinisane odnose. To predstavlja logičnu posljedicu današnjeg sektorski podvojenog razvoja. Zbir razvoja pojedinih oblasti, kao što su oblasti urbanizma, arhitekture, saobraćaja, trgovine, kulture i obrazovanja se može opisati kao „sektorski autizam“. U Crnoj Gori je moguće uspostaviti letove niskotarifnih avio-kompanija uspješnim vođenjem pregovora, odobravanjem subvencija i međusektorskim povezivanjem kojima će se unaprijediti crnogorska turistička, saobraćajna i privredna ponuda.

UNIVERZITET

S A D R Ž A J

1. IZVJEŠTAJI RECENZENATA O IZBORU U AKADEMSKO ZVANJE DOCENTA ZA PREDMETE: LJUDSKI RESURSI, PONAŠANJE POTROŠAČA I INTEGRISANE MERKETINŠKE KOMUNIKACIJE – DR MLADENA PERAZIĆA	1
1.1. Izvještaji recenzenata Prof. dr Sonje Bjeletić.....	1
1.2. Izvještaj recezenta doc. dr Slobodanke Krivokapić.....	6
1.3. Izvještaj recezenta doc. dr Jelene Žugić.....	11
2. NAJAVA PRISTUPNOG PREDAVANJA DR Mladena Perazića.....	16
3. IZVJEŠTAJI O ODBRANI MAGISTARSKOG RADA.....	17
3.1. Izvještaji o odbrani magistarskog rada Stefana Aleksića.....	17

CIP - Каталогизација у публикацији
Центрилна народна библиотека Црне Горе, Цетиње
378 (497.16) (05)

BILTEN : Univerzitet "Meditaran" Podgorica, -
Br. 1 (2007) - ., - Podgorica (Vaka Đurovića bb)
: Univerzitet "Meditaran", 2007. (Podgorica : DPC
Podgorica) . - 30 cm

ISSN 1800 - 7368 = Biltén (Podgorica)
COBISS . CG-ID 13101096

www.unimediteran.net